

Utvecklingsplan för Rävsnäs hamn

Antagen av Norrtälje kommunstyrelse 2021-06-07 § 112

Foto: Rävsnäs hamn. Foto från 2021.

Innehåll

Bakgrund	3
Kort historik om Rävsnäs hamn.....	3
Rävsnäs hamn är en regional replipunkt.....	3
Visionen på remiss under 2020	6
Visionens bakgrund och syfte.....	6
Följande myndigheter, företag och föreningar inkom med yttrande.....	6
Sammanfattning av inkomna synpunkter.....	7
Utvecklingsplan för Rävsnäs hamn	8
Yttre kajen.....	9
Inre kajen.....	11
Småbåtshamnen.....	12
Kronbaracken.....	13
Parkering i hamnen.....	14
Prioriteringsordning av föreslagna åtgärder.....	14
Bilder från Rävsnäs hamn	16

Bakgrund

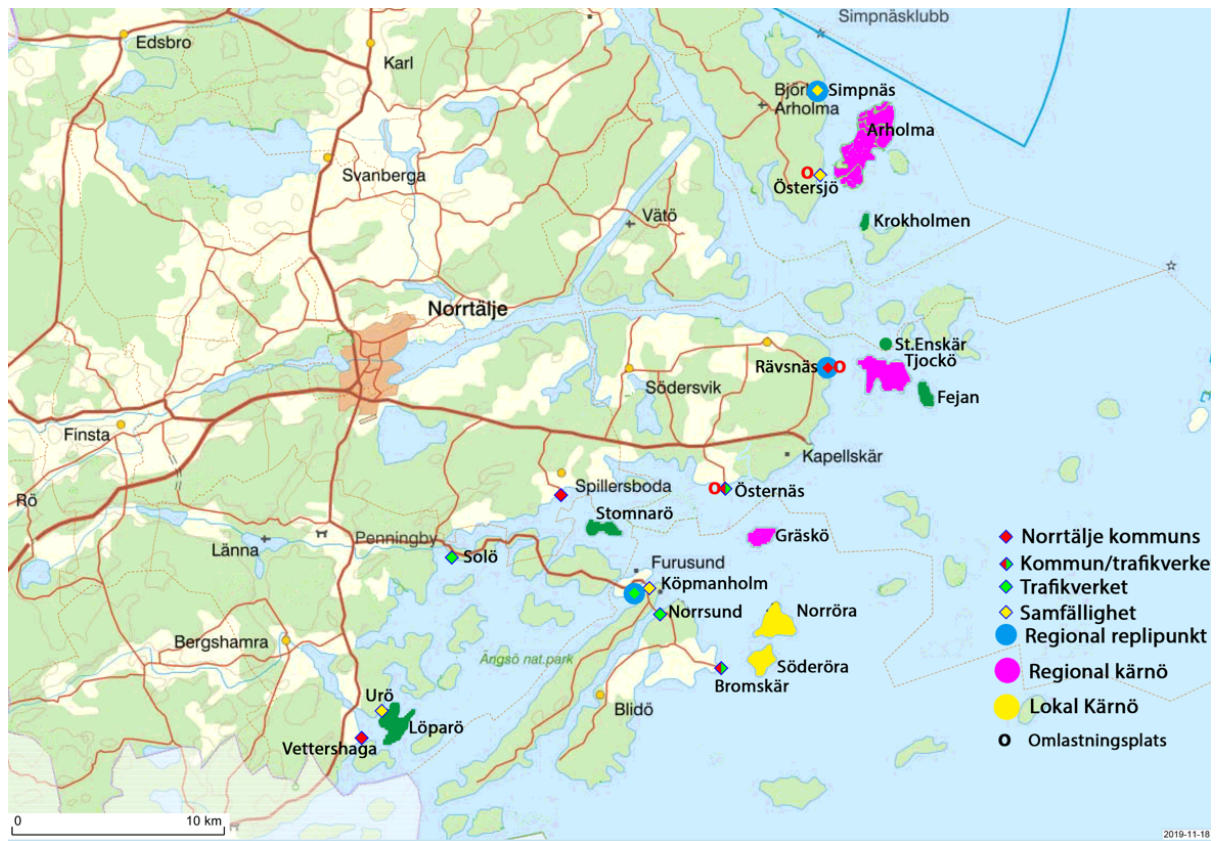
Kort historik om Rävsnäs hamn

Orten är ett gammalt fiskeläge och nämns redan i mitten av 1200-talet i Kung Valdemars seglingsbeskrivning för den yttre leden. Rävsnäs by har en mycket gammal historia och har alltid varit en viktig plats med tanke på dess skyddade läge och närheten till en samlad skärgård rakt österut. Det har bedrivits flera verksamheter i byn under åren, dock har fiske och sjötransporter varit viktiga under alla år. En stor utveckling av hamnen skedde under åttiotalet då hamnen byggdes ut för att möjliggöra en expansion av fisket. Under denna tid var hamnen en av de större fiskehamnarna på östkusten. Kommunen var med och möjliggjorde denna utbyggnad både genom förvärv av mark och framtagande av ny byggnadsplan över hamnområdet. Den geografiska placeringen av Rävsnäs är mellan Kapellskär och Gräddö.

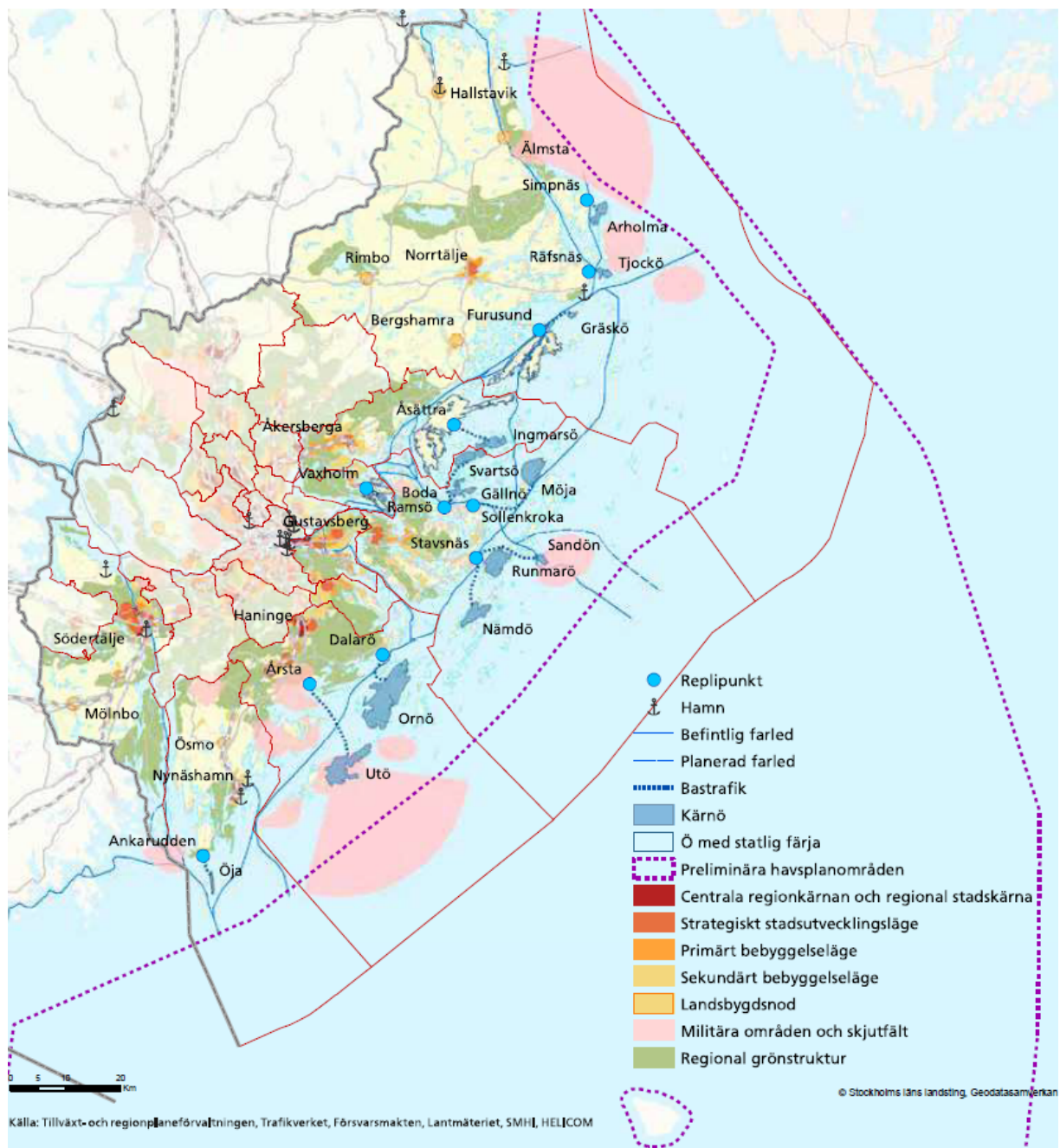
Rävsnäs hamn är en regional replipunkt

Vad innebär begreppet replipunkt? En replipunkt är en knutpunkt där bytet sker mellan land- och sjöburen bastrafik. Bastrafik är den trafik som sker mellan replipunkt och kärnö för att möjliggöra dagliga arbets- och skolresor samt resor över dagen till och från kommuncentrum under vardagar året runt. Replipunkterna är med andra ord viktiga för de kärnöar som finns i kommunen och regionen och förväntas stödja framförallt dessa person- och godstransporter.

I projektet *Replipunktslyftet* är samtliga 11 replipunkter i RUFS 2050 inventerade av Länsstyrelsen. Länsstyrelsen har i projektet lagt ett önskemål om att det ska finnas en grundläggande service vid en replipunkt, en grundnivå för att platsen ska kunna kallas replipunkt. Som exempel kan nämnas vänthall, väderskydd, tydliga tidtabeller, tillgänglighetsanpassning och toaletter mm. I inventeringen har även inventerats bryggornas funktion dvs. vilka typer av båtar kan angöra kajen och möjligheten att hantera bl.a. tungt gods. Rävsnäs hamn är den största replipunkten av kommunens alla replipunkter. Den är som replipunkt kopplad till Tjockö med kringliggande öar. Tjockö är en av de fjorton kärnöarna i Stockolms skärgård.

Karta: Norrtälje kommuns karta över replipunkter och kärnor.

Karta: Ur RUFS 2050.

Visionen på remiss under 2020

Visionens bakgrund och syfte

Arbetet med att ta fram visionen initierades av Rävsnäs Hamnförening 2014 genom att föreningen började arbeta på en åtgärdsplan. I ett senare skede gav Norrtälje kommun ett stöd för att bekosta en arkitektstudie. 2016 presenterade Hamnföreningen resultatet som var ”*Vision för Rävsnäs hamn*”. Visionen bygger till stor del på att separera yrkesmässig godstrafik, yrkesmässig passagerartrafik och privata transporter. Visionen var tänkt som ett underlag för fortsatt diskussion och underlätta i arbetet med att få en fungerande och säkrare hamn, en fungerande replipunkt.

Kommunens roll är framförallt att förvalta hamnen som replipunkt, men för att detta ska vara hållbart över tid behöver vi samverka med alla berörda parter i Rävsnäs. Visionen ligger även till grund för kommunikering med de berörda, boende i Rävsnäs och de som brukar hamnen.

Under 2020 valde kommunen att skicka ut visionen på remiss med syftet att samla in synpunkter och ta reda på hur visionen överensstämmer med de förväntningar hos de som använder hamnen och de boende i Rävsnäs. Det är många som använder hamnen och det finns många viljor.

Kommunens ambition med remissvaren är att arbeta in dem i framtagandet av Utvecklingsplan för Rävsnäs hamn och med det även ge underlag till de vägval som behövs för förvaltning och utveckling av Rävsnäs till en fungerande replipunkt.

Följande myndigheter, företag och föreningar inkom med yttrande

De som nyttjar hamnen för transporter med egen båt eller gods:

Östersjöfrakt AB
Sjöräddningen
Räfsnäs Sjötransport
Roslagens Sjövärnskår
Fortifikationsverket
Rådmansö Frötuna Företagarförening

Representanter för de bofasta på öarna utanför Rävsnäs:

Tjockö byalags samfällighetsförening
Enskär
Gisslingö Samfällighetsförening

Representanter för:

Rävsnäs samfällighetsförening
Rävsnäs Fritidsförening
Rävsnäs Hamnförening
Båtsholmen i Rävsnäs

Sammanfattning av inkomna synpunkter

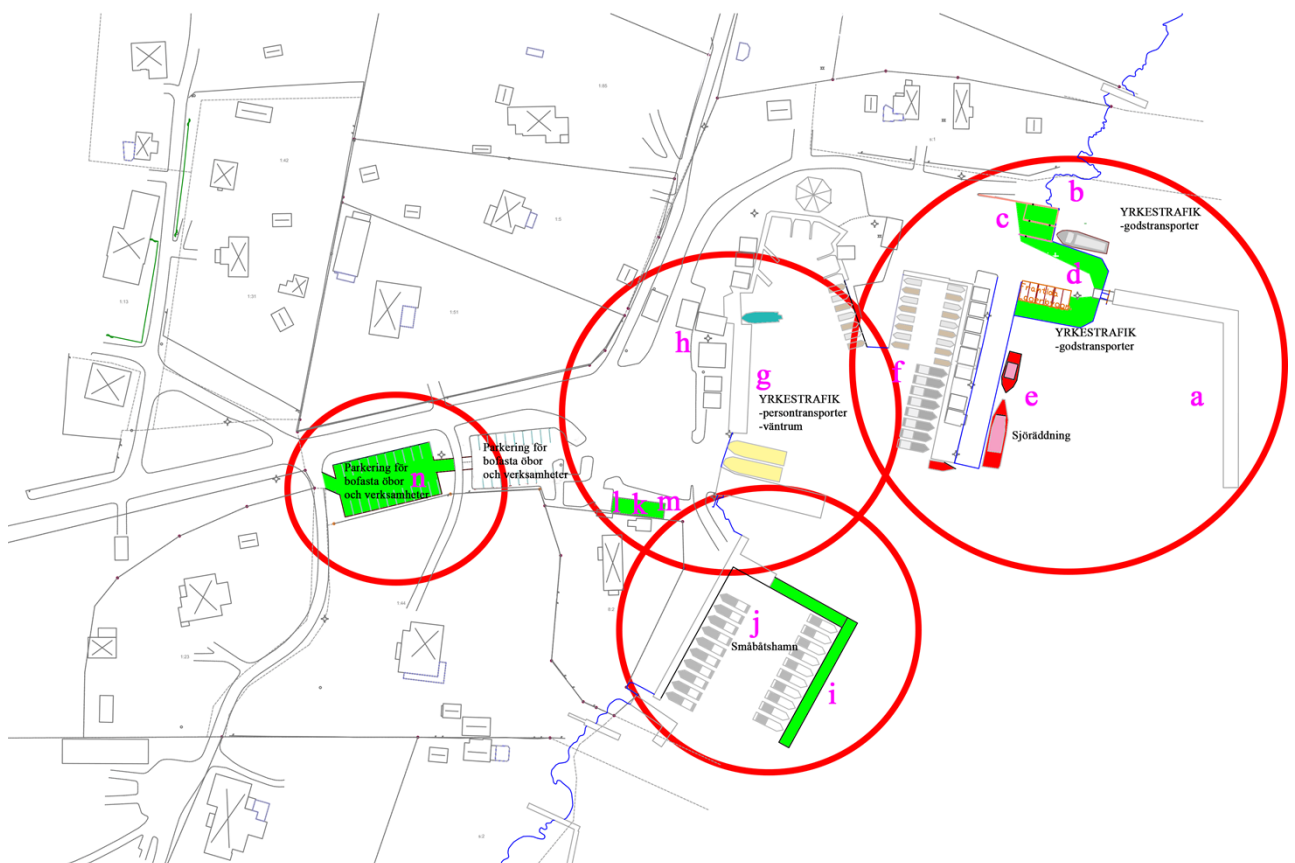
Totalt har 13 berörda företag, föreningar och övriga verksamhetsutövare valt att yttra sig om den föreslagna visionen för Rävsnäs hamn. Det som är extra värt att notera är att majoriteten är positiva till visionen i stort och önskar att den genomförs av kommunen. Det som är återkommande är en önskan om att separera godstrafik ifrån persontrafiken. Flera av inkomna skrivelser har berört olika störningar i hamnen och det är den tunga godshanteringen som ger upphov till störningar. De moment som är återkommande är lastbilstransporter som ska ner till hamnen och när lasten ska lastas om till pråm. Fastboende och företagare i skärgården ser behov av fler båt- och parkeringsplatser i hamnen. Kommunen är positiv till att genomföra utvalda delar i visionen i syfte att få till en mer fungerande replipunkt och en mer inbjudande plats för besökare.

Utvecklingsplan för Rävsnäs hamn

Den ursprungliga visionen har omarbetats med hänsyn till inkomna synpunkter och vad som anses vara genomförbart med bland annat tanke på olika begränsningar i störningar och lämplighet. Syftet med den ursprungliga visionen är att separera godstransporter från persontransporter vilket även är den bärande idén i Utvecklingsplan för Rävsnäs hamn. För att skapa en långsiktig och god förvaltning av replipunkt Rävsnäs ligger Utvecklingsplan för Rävsnäs hamn till grund för kommunens långsiktiga planering för hamnen och beslut om framtida förvaltning och investeringar.

Övriga delar i utvecklingsplanen är att utöka antalet båt- och parkeringsplatser i hamnen för företagare och fastboende i skärgården. Viktigt för kommunen är även att uppfylla de förväntningar som regionen har på en replipunkt.

Under hösten 2020 besiktigades kajerna i Rävsnäs under vatten. Delar av konstruktionen har omfattande skador och förslitningar. Detta kommer att åtgärdas i samband med genomförandet av Utvecklingsplanen för Rävsnäs hamn, här måste renoveringen planeras in så att den inte åsamkar onödiga störningar för andra delar i projektet.

Yttre kajen

- a) Ny vågbrytare (genomförd 2020)
- b) Pollare vid lastrampen (genomförd 2021)
- c) Utbyggnad av yttre kajen i två nivåer, angöring för båt och pråm, angöring med båt både innanför och utanför vågbrytaren.
- d) Ny placering av kylcontainer
- e) Sjöräddningen flyttas enligt illustrationen
- f) Småbåtshamn

För att kunna göra den föreslagna separationen av godstransporter och persontrafik så behöver alla godstransporter flyttas till den yttre kajen. För att möjliggöra detta behöver yta i kajområdet frigöras och de parkeringar som finns inom området omlokaliseras. Den bod som finns på hamnplanen måste flyttas för att bereda plats för de verksamheter som ska dela på den yttre hamnplanen.

Den yttre kajen ska byggas med ramp i två olika höjder för att göra det möjligt att både angöra med färja och pråm samt kaj för angöring med båt. Båtar ska kunna angöra både utanför och innanför vågbrytaren. Den kylcontainer som nyttjas av lanthandlarna och krogarna ska flyttas till den yttre hamnen samt förses med förråd och kläs in för att passa in i omgivningen. En ytterligare fördel med att bygga om kajen är att pråmar och färjor kommer längre ifrån fastighetsgränsen i norr, jämfört med att lasta ifrån sjösättningsrampen. Förhoppningen är att det ska bli mindre störningar för fastigheterna norrut.

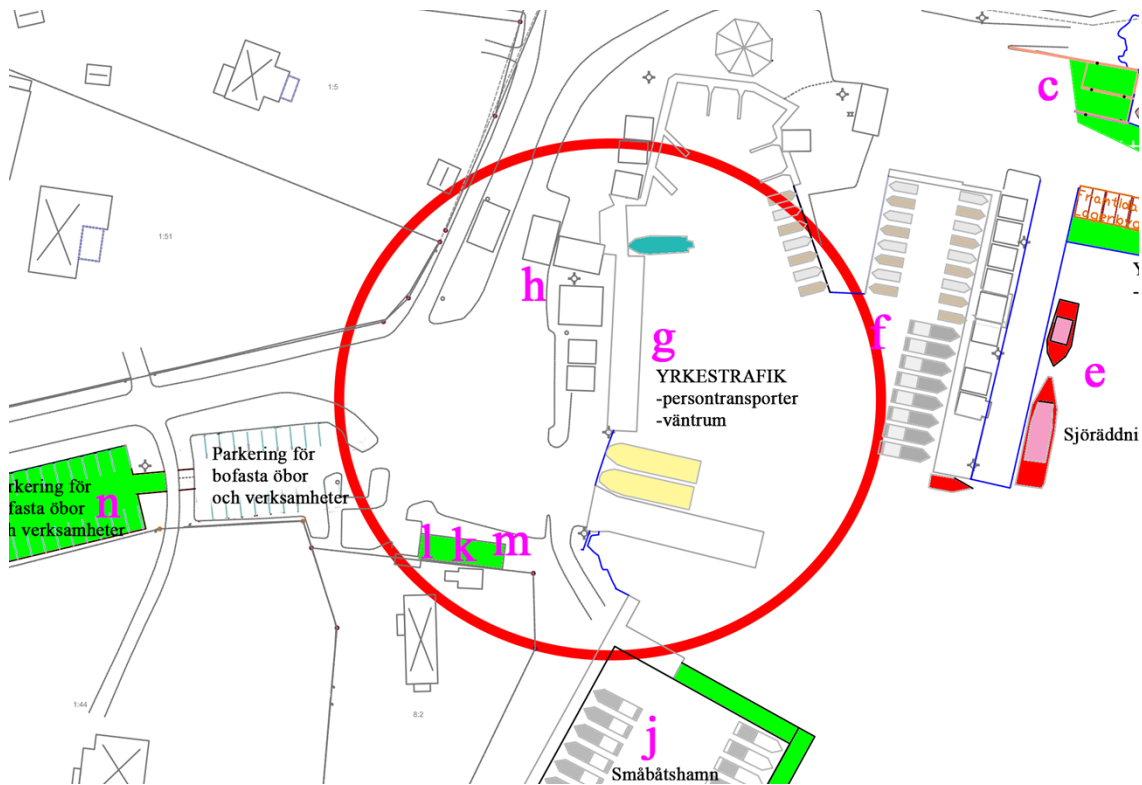
Något som kommunen jobbar med är att hitta en lämplig plats för lastbilarna att lastväxla lastväxlarflak som ska ner till yttre kajen. Idag nyttjas ibland den allmänna vägen som leder ner till hamnen och det upplevs som osäkert av de boende.

I nyttjandet av hamnen för godstransporter kommer det att krävas ett stort engagemang för att komma tillrätta med de störningar som upplevs av de närboende i Rävsnäs, detta gäller både ifrån kommunen som fastighetsägare och de företagare som nyttjar hamnen för godstransporter. Detta utesluter inte att vissa exempelvis bullerdämpande åtgärder tillkommer i framtiden och/eller nyttjandet av hamnen regleras striktare.

När det gäller Sjöräddningens båtar är det tänkt att den stora båten ligger kvar, den mellanstora flyttas till att ligga framför den stora båten och den lilla båten fortsätter att ligga efter kortsidan på kajen. Denna omplacering möjliggörs i och med att soptransporterna flyttas till Kapellskär. När den ena av Sjöräddningens båtar flyttas så skapas plats på insidan av den yttre kajen. Förslaget är att hela insidan av den yttre kajen sedan blir avsedd för småbåtshamn. Något som flera efterfrågar är fler uttag för el till båtplatserna och det ska tas i beaktande. Vattenpost i yttre kajen ska ordnas till Sjöräddningen, det blir troligen en ledning för sommarvatten.

Inre kajen

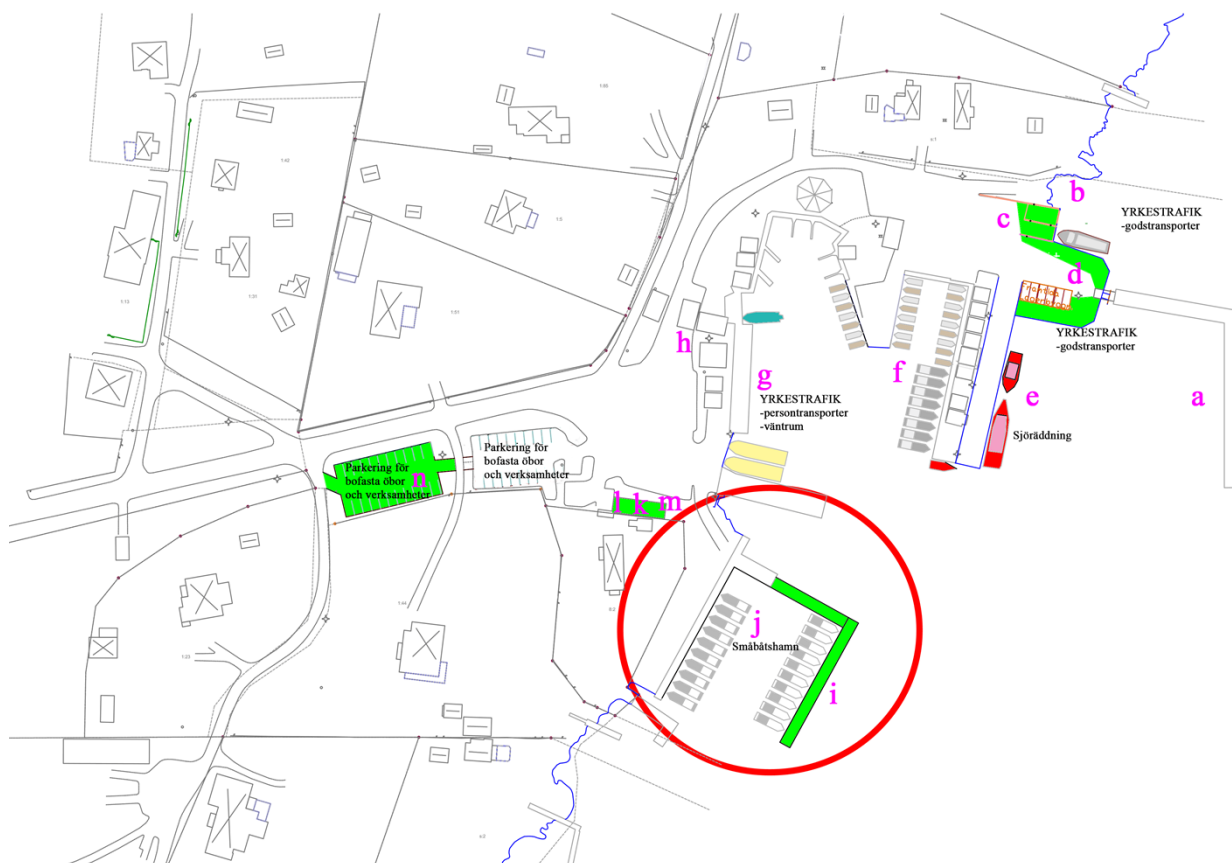
- g) Hela inre kajen blir avsedd för persontransporter
- h) WC i sopmajan

I den inre kajen blir det oförändrat för de som nyttjar hamnen för passbåtar och taxibåtar. Skillnaden är att kylcontainern och båtarna som lastar det lätta godset flyttas till den yttre hamnen. I och med att varustransporterna med lastbil försvinner så kommer vändplanen att bli en säkrare plats för de som rör sig i den inre hamnen. Sopmajan i hamnen är inredd med två toaletter och ansvaret ligger idag hos Renhållningen. Förslaget är att Mark- och exploatering tar över ansvaret för att säkerställa att den blir kvar och leva upp till de förväntningar som finns på regionens replipunkter. Oklart dock om placeringen av sopmajan blir densamma eller om det kommer att krävas att den flyttas.

Småbåtshamnen

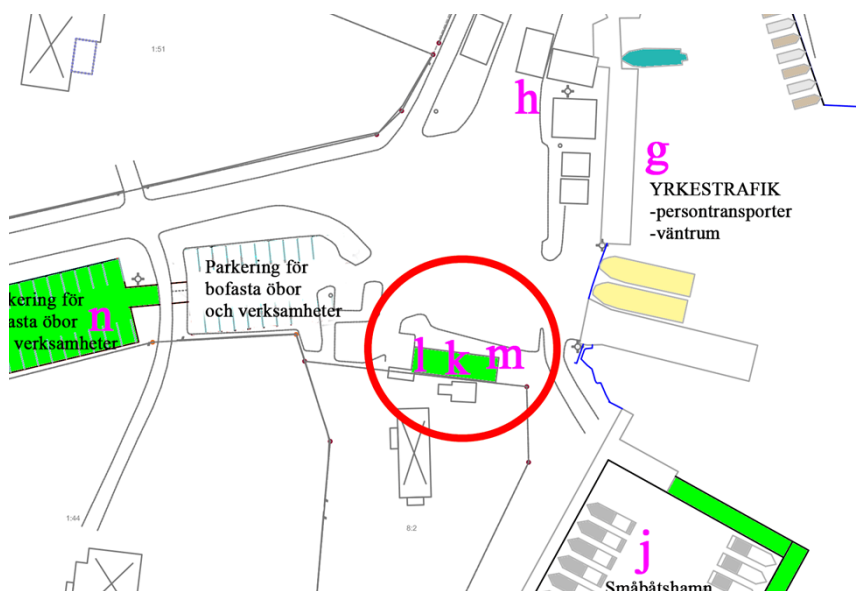
- i) Ny brygga med båtplatser
- j) Befintlig brygga med båtplatser

En pontonbrygga läggs till den södra småbåtsbryggan. Detta för att få fler båtplatser. Utformningen av pontonbryggan kan ändras beroende på förutsättningarna för att få bäst sammanlänkning med den befintliga bryggan men även en acceptabel vågdämpning. Även här finns planer på att möjliggöra el till båtplatserna.

Kronbaracken

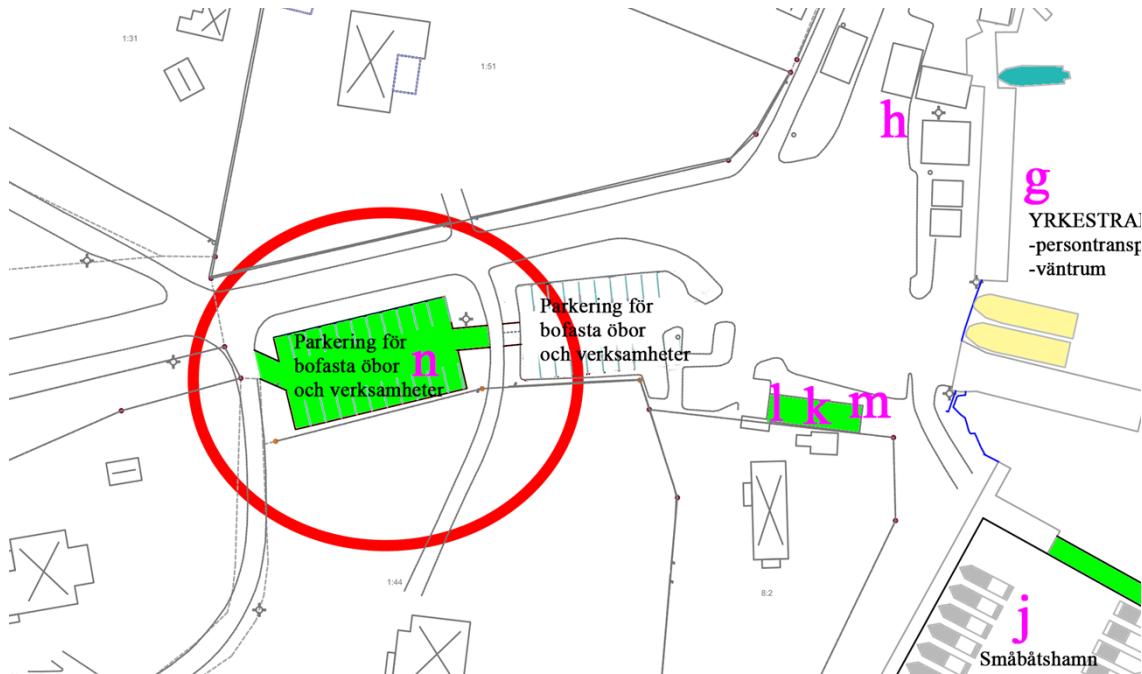
- k) Väntsal
- l) Handikapptolett
- m) Utrymme för kiosk

För att uppfylla vissa förväntningar från regionen när det gäller replipunkter så bör det finnas viss service i olika form. Det som bl.a. saknas i dag är en handikapptolett. Kronbaracken planeras då att byggas om och få dessa funktioner: handikapptolett, väntsal och eventuellt kiosk. Var kiosken ska placeras i framtiden blir en fråga som Hamnföreningen får vara med och diskutera med anledning av att de äger och driver den befintliga kiosken. Detta blir oavsett på ett bra avstånd ifrån passbåtar, buss, småbåtsbryggan och de som rör sig inom hamnen.

Parkering i hamnen

n) Ny parkering för fastboende och företagare i skärgården.

Några av de fastboende på ö utanför Rävsnäs som ej i dagsläget hyr parkeringsplats i Rävsnäs har behov av parkering och företagarna i skärgården önskar fler parkeringsplatser. I förvaltningens förslag är ytterligare parkeringar planerade. Denna parkering är även en förutsättning för att flytta de parkeringar som finns på yttre kajen och parkeringarna framför Kronbaracken. Parkeringen är avsedd för de som är fastboende på ö och företagare i skärgården. När parkeringarna i den yttre kajen är flyttade så kommer den biltrafiken att försvinna vilket är positivt för säkerheten och mindre störningar för närmiljön.

Prioriteringsordning av föreslagna åtgärder

Stora investeringar bygger på politiska beslut och beviljade medel för att genomföra det som är planerat. Därefter sker en process som omfattar bygglov/marklov och tillstånd till vattenverksamhet när det gäller arbeten i vatten.

Som första åtgärd behöver parkeringsytor (n) iordningställas för att möjliggöra trafikseparering och för att skapa arbetsytor i yttre hamnen vid renovering av kajerna.

Parkeringen är beräknad att påbörjas under 2021.

Under 2022 ska pontonbryggan (i) vid södra småbåtshamn anordnas för att frigöra plats vid yttre kajen (f) under renoveringen av kajerna.

Renoveringsarbetet är planerat att påbörjas under våren 2022.

Utbyggnaden av den yttre kajen (c) kommer tidigast igång under hösten 2022 och beräknas vara färdigställd under 2023. När den utbyggnaden är genomförd är även handlingsplanens viktigaste syfte genomförd, nämligen att separera gods- och persontransporter.

Övriga åtgärder är inte lika omfattande och har inte lika krävande tillståndsprocess jämfört med arbeten i vatten. Dessa arbeten kan utföras samtidigt som renovering av kajerna och utbyggnaden av yttre kajen pågår.

Bilder från Rävsnäs hamn

Foto: Vändplanen i Rävsnäs. Bild från 2021.

Foto: Yttre kajen i Rävsnäs. Bild från 2021.

Foto: Rävsnäs hamn från vågbrytande bryggan. Bild från 2021.

Foto: Parkering i hamnen. Bild från 2021.

Foto: Rävsnäs inre hamn 2021

Foto: Rävsnäs inre hamn 2021